

SEMINARIPÄEV “SÜNERGIA SEMINAR: ERILISED KOHAD – ERILISED INIMESED”

neljapäev, 26.10.2017, 10.00-17.30

Juba teist aastat toimub Meremuuseumis Sünergia seminar, mis toob kokku koolide, ülikoolide ja muuseumide töötajad ning tudengid, et süvendada koostöövõimalusi erinevate haridus- ja mäluasutuste vahel. Seekord räägime erivajadustega õpilastest haridusasutustes ja muuseumides.

Seminari päeva esimeses pooles saab kuulda ettekandeid erivajadustega õpilastega tegelevate spetsialistide käest; teiste seas kuuleme Piret Lindpere ja Külli Kausi ettekannet: “Muuseum puudutab”, mis tutvustab Kadrioru kunstimuuseumi programmi intellektikapuudega inimestele; väliskülaliseks on kutsutud Helene Mollevik Norrast, kes räägib erivajadustega küllastajatele programmide loomisest muuseumis. Päeva teine pool on pühendatud koostööprojektide loomisele ja uute sidemete leidmisele. Samuti saab tutvuda ka materjali laadaga ja külastada populaarset näitust "Mayday, Mayday, Mayday".

Seminari osalustasu 20.- Osalejate arv on piiratud.

Osalustasu sisaldab kohvipause, lõunasööki, osalemist seminaril, ekskursiooni näitusel ning jaotusmaterjale.

Registreeri siin: <http://meremuuseum.ee/lennusadam/event/suenergia-seminar-erilised-kohad-erilised-inimesed/>

Seminaripäeva kava

9.30 – 10.00 Registreerumine ja kohv soolase ampsuga

10.00 – 10.15 Tervitus ja sissejuhatus (Allar Tui, Meremuuseum)

10.15 – 10.45 Piret Lindpere (Eesti Kunstimuuseum, KUMU) ja Külli Kaus (Eesti Kunstimuuseum, Niguliste muuseum), ettekanne: “Muuseum puudutab” Kadrioru kunstimuuseumi programm intellektikapuudega inimestele

10.50 – 11.20 Lemme Randma (Viimsi Kool), ettekanne: “Õppekäigul keerulise klassiga ”

11.20 – 11.35 paus ja materjalide laot

11.35 – 12.05 Tiiu Tammemäe (Tallinna Ülikool), ettekanne: “Mida on õpetajal/muuseumil õppida erivajadustest?”

12.10 – 13.00 Helene Mollevik (Norra Kurtide Kultuuri ja Ajaloo muuseum), ettekanne (inglise keeles): “Erivajadusega külastajale programmide loomine muuseumis”

13.00 – 13.45 Lõuna kohvikus Maru

13.45 – 14.30 Materjalide laot ja ekskursioon näitusel „Mayday Mayday Mayday“

14.30 – 15.30 Võrgustumine ja aruteluteemade otsimine / kohv ja magus amps

15.30 – 16.30 Töötuba: koostöö-idee arendamine gruppides.

16.30 – 17.15 Töötubade kokkuvõtted ja arutelu

17.15- 17.30 Päeva kokkuvõte

Ettekannete tutvustused

Muuseum puudutab

Külli Kaus ja Piret Lindpere, Eesti Kunstimuuseum

Eesti Kunstimuuseum on loonud erivajadustega külastajatele programme juba 2012 aastast. Kunstimuuseumi viis erinäolist filiaali on kõik ühel meelel, et külastajal peab olema muuseumis hea ja turvaline. Meie soov on, et muuseum puudutaks kõiki vaatajaid, olenemata inimese erivajadusest.

Muuseumiprogrammide sisu ja meetodika väljatöötamisel on tehtud koostööd sihtgruppide juhendajate ja tugiisikutega.

Programmide loomes on arvestatud nii intellekti-, nägemis-, kuulmis- kui liikumispuudega külastajaga. Lisaks on Eesti Kunstimuuseum toetanud kahel korral rahvusvahelisi

intellektipuudega laste ja kunstnike näituseid Kumus (2014) ja Niguliste muuseumis (2016). Muuseumipoolseid kogemusi ja ekspertide nõuandeid jagas muuseum seminaril „Kunst kõnetab kõiki. Puuetega inimesed kunstimuuseumides“. Tallinnas, Tartus ja Viljandis toimunud koolitustel said osaleda muuseumide haridustöötajad ja kuraatorid, olles suunatud muuseumide muutumisele kättesaadavamaks kõigile inimestele, ka neile, kes vajavad erilist lähenemist.

Esimese muuseumina valmis neli aastat tagasi koostöös sihtgruppidega “Eesti Kunstimuuseumi hoonete ja eksponaatide analüüsimine, monitooring ning kokkuvõtte ja soovitude koostamine erivajadustega külastajate vajadusi arvestades”. Lähtusime rahvusvaheliselt tunnustatud universaalse disaini rakenduspõhimõtetest ning seisukohast, et ainult ligipääsetavuse mõistest jääb väheks; oluline on tagada kõigile kaasatavatele

sihtgruppidele võimalus kunstimaailmast aktiivselt ja teistega võrdselt osa saada. Sammud, mida viimastel aastatel oleme astunud ja uued tehnilised lahendused, mis teostatud, on meile endalegi olnud õpetlikud, need ettevõtmised on näidanud, et suur paremakstegemine saabki alguse väikestest asjadest.

Mida on õpetajal/muuseumil õppida erivajadustest?

Tiiu Tammemäe, Tallinna Ülikool

Mida peaks silmas pidama, kui erilised inimesed külastavad erilisi kohti? Mida arvestada erinevate sihtrühmade puhul? Kuidas külastus ette valmistada? Kuidas suhelda? Millele tähelepanu pöörata, kui muuseumikülastajaks on autismispektrihäirega laps? Kuidas tagada turvaline liikumine ja eksponaatide kirjeldamine vaegnägijatele? Kuidas aidata intellektipuudega lapsel võimalikult otstarbekalt teadmisi omandada, üldistada ja uues olukorras kasutada? Kuidas viipekeeletoõlgi abil vaegkuuljatega suhelda?

Tiiu Tammemäe on töötanud logopeedina üle 30 aasta nii tava- kui eriõppeasutustes, sealhulgas näiteks lasteaias ja Põhja-Eesti Regionaalhaiglas. 2009. aastal kaitses ta Tallinna Ülikoolis oma doktoritöö ning samal aastal asus ta ülikoolis ka tööle. Hetkel töötab ta Tallinna Ülikoolis eri- ja sotsiaalpedagoogika õppejõuna.

Ligipääsetavad muuseumid - just do it!

Helene Mollevik, Norra Kurtide Kultuuri ja Ajaloo Muuseum

Kuigi erivajadustega inimesed moodustavad "maailma suurima vähemuse" ei arvesta muuseumid enda näituseid, ekskursioone või programme luues sageli nende inimeste vajadustega.

2009. aastal Trondheimis asutatud Norra Kurtide kultuuri ja Ajaloo Muuseum on seadnud enda eesmärgiks olla muuseum, mis oleks ligipääsetav kõigile. Endises kurtide kooli ruumides tegutsev asutus keskendub Norra kurtide kultuuri puudutavate materjalide säilitamisele, kogumisele ja eksponeerimisele. Nende tegevuse peamiseks eesmärgiks on väärtustada kurtide kultuuri, näidates, kuidas selle marginaalse grupi positsioon ja identiteet on ajas muutunud. Tuginedes aastate pikkusele kogemusele on muuseum töötanud välja palju erinevaid võimalusi, mis muudavad muuseumi ligipääsetavamaks kõigile, kõnetades seeläbi üha suuremat osa ühiskonnast.

Õppekäigul keerulise klassiga

Lemme Randma, Viimsi Kool

Kui klass käib muuseumis õppekäigul, on oluline ühes tunnis kokku saavate õpetajate dialoog. Dialoogis aga tähtsad kommunikatsioon, usaldus ja aktsepteerimine. Kui need on olemas, siis on võimalus erinevatel osapooltel õppida - kes mida. Olen veendunud, et positiivse uskumusega igasse lapsesse/inimesse suhtudes, on võimalik koostöö ja probleemide lahendamine hetkel, kui selleks tõesti on vajadus.

[Norra Kurtide kultuuri ja Ajaloo muuseumi kodulehekülg](#)

Lemme Randma on Viimsi Keskkooli tugikeskuse juhataja ning Avatud Meele Instituudi koolitaja